

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ: «Τό Μαγνάδι» ἢ «Ἡ Μαρμαρωμένη Βασιλοπούλα»

Παραμύθι γιά τά Ἐλγίνεια

Βρισκόμαστε στις ἀρχές του 19ου αιώνα. Οι Ἀθηναίοι προσπαθούν νά σταματήσουν τίς αὐθαίρετες λεηλασίες των Τούρκων. Στέλνουν, λοιπόν, τό ἀρχοντόπουλο Μιχαήλ στό Σουλτάνο γιά νά φέρει φριμάνι πού νά ἀπαγορεύει τήν εἰσόδου τοῦ Πασά τοῦ Εύριπου στήν Ἀθήνα. Μέσα, δύμας, στήν πόλη γίνεται ἡ ἐντελῶς ἀπροσδόκητη λεηλασία: «Ἀνθρωποι τοῦ Ἐλγίνου ἀνεβάνουν στήν Ἀκρόπολη καὶ ἀρχίζουν κάτεβά-ζουν μαρμάρινα όλυπτά πού ἥθελαν νά τά πάρουν μαζί τους.

Τό παραμύθι πού θά διαβάσουμε διαρθρώνεται γύρω ἀπό τό μύθο τῆς Καρυάτιδας, τῆς μαρμαρωμένης Βασιλοπούλας, πού ὅ χρωτας τοῦ παλικαριού τή ζωντανεύει. «Ο Μιχαήλ, που ὑπεραπίζεται τή ζωή της και μαζί τούς πόδες τῶν Ἀθηναίων, σκοτώνεται μέ δόλο ἀπό τούς ἔχθρους. Ο θάνατός του, δύμας, κάνει τήν Καρυά παραμύθι καὶ δράμα τῆς λευτεριάς.

Ο Καμπούρογλου (1852-1942), γνωστός κυρίως ἀπό τό έργο του «Ιστορία τῶν Ἀθηναίων», ἔμπνειται ἀπό τά γεγονότα, τά σχετικά μέ τά «Ἐλγίνεια», πού ὁ ἀπόχρος τους φτάνει ὡς τίς μέρες του και γράφει τό παραμύθι τῆς Καρυᾶς.

Τόν πυρήνην τοῦ παραμυθιού τόν συνθέτουν, ἀπό τή μιά μεριά, τά καθαρά ιστορικά στοιχεία πού ἀφορούν τήν ἀπόσπαση τῶν μαρμάρων, καί,

ἀπό τήν ἄλλη, οι δοξασίες καὶ οι θρύλοι πού είναι ζωντανοί ἀκόμα στήν ἐποχή του.

Σύμφωνα, λοιπόν, μέ τοπική ἀθηναϊκή δοξασία οι Καρυάτιδες ἦταν νεράιδες πού ζούσαν στόν κόσμο τῶν πνευμάτων, καὶ μόνο τό κορμί τους ἦταν μαρμαρωμένο². «Ἡ δεύτερη δοξασία είναι γενεική, πανελλήνια καὶ ἀφορά τίς νεράιδες: κάθε νεράιδα ἔχει τό πέπλο της — τό μαγνάδι — δν, δύμας, κάποιος τῆς τό πάρει, μετατρέπεται σέ γυναίκα θνητή «ἄνθροις τίς νοικοκυράδες» σέ «ώραιοτάτη θνητή δύμως».

«Οπως θά δούμε, παραμύθι μέσα στό παραμύθι τοῦ μαγνάδι», ἢ «Ἡ μαρμαρωμένη βασιλοπούλα» ἢ «Ἡ νεράιδα τοῦ Κάστρου»³ φωτίζουν τίς λαϊκές μαζί παραδόσεις καὶ θρύλους καὶ ἔναντινους, μέσα ἀπό πολυποικίλους δρόμους, τό ιστορικό μέ τό μυθικό παρελθόν τῆς Αθηνᾶς.

Σχολιάζοντας ὁ Καμπούρογλου λέει: «Αἱ Καρυάτιδες τοῦ Ἐρέχθείου εἰς τάς παραδόσεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ ὡνόμαζοντας Βασιλοπούλας (μαρμαρωμέναις Βασιλοπούλαις). Ποία Δύναμις καὶ διά ποιαν αἰτίαν τάς ἐμαρμάρωσες δέν ἔκαριθωσάμεν μέχρι τούδε μή ἀκούσαντας περί τούτου ἀσφαλή παράδοσιν». Προθληματίστακα, λοιπόν καὶ ἔγω ἀπό τό θρύλο, γιατί είναι κάποια παράδοξο, γιά δοξασία πού ἦταν τόσο θαθιά ριζωμένη στή λαϊκή συνειδηση, νά μήν

ύπάρχει κάποιο εύρυτερο πλαίσιο δεδομένων, πού νά στοιχειοθετούν τό θρύλο.

«Ἔτσι ξεκίνησα και ἔκανα διάφορες σκέψεις μέ τήν πεποίθηση πώς ἡ προφορική παράδοση ἀκόμα καὶ ὅταν ἀφορά θρύλους μεταφέρει κάτι ἀπό τήν πραγματικότητα. Αναζήτησα, λοιπόν, τίς διάφορες ύποθεσίες γύρω ἀπό τό ποιές ἦταν οι Καρυάτιδες. Οι ἀπόψεις είναι δύο διαμετρικά ἀντίθετες ἡ μία πρός τήν δλλη. Ἡ πιο πλατιά ἀποδεκτή τίς θεωρεῖ λέρεις, πιθανότατα τοῦ Ἀρτέμιδας (πού είχε ἱερό στήν Καρυές, πόλη τῆς Πελοποννήσου) ἡ κόρες τής ποιμήτη τῶν Παναθηναίων. Γιατί, δύμας, θά τοποθετούσαν τέτοιες λέρεις ἡ κόρες σέ ἔνα μνημείο διπάως τό «Ἐρέχθειο, ἀφειρωμένο στούς προγόνους, καὶ στούς παλαιούς θεούς, ἀλλὰ καὶ σύμβολο τῆς τελικῆς νίκης τῶν Ἀθηναίων στούς πρώτους Περσικούς Πολέμους; Αἱ θυμητούμεν πώς τότε οι Ἀθηναίοι πείστηκαν ἀπό τό Θεμιστοκλῆ νά ἐγκαταλείψουν τήν Ἀκρόπολη γιά νά σωθούν, καὶ οι Πέρσες πού τήν κατέλαβαν κατέστρεψαν τελείως τούς ναούς καὶ θεβήλωσαν τόν ἵερο χώρο τόν ἀφειρωμένο στή θεμελιώση τῆς Αθηνᾶς ἐκεί πού ἀργότερα τιμητικά χτίστηκε τό «Ἐρέχθειο». Ἐπίσης, πώς οι κάτοικοι τῶν Καρυῶν τής Πελοποννήσου είχαν συμμαχήσει τότε μέ τούς Πέρσες. Ἔτσι, οι Ἀθηναίοι

δταν νίκησαν τούς Πέροες γιά άντι-
πονια κατέστρεψαν τις Καρυές, σκό-
τωσαν τούς ἄντρες και ἔκαναν σκλή-
θες τις γυναίκες τίς ὅποιες γιά μεγά-
λυτέρη πατείνωση τίς ἐφέραν στήν
Ἀθῆνα σε πομπή μέ τά καλύτερα μα-
κριά τους φορέματα και διὸν τό στο-
λισμό τους. Σύμφωνα με τό Βίτρού-
βιο (I, 1) οι Καρυάτιδες τοποθετούν-
ται στό Ἐρέχθειο γιά να στολίζουν
τό βραβίμων τοῦ νικητῆ και νό είναι
φορτωμένες μέ τό βάρος τῆς ντρο-
πῆς τους. Φαίνεται ἐτοι πολὺ φυσικό
ὅθιλος τῆς τιμωρίας νά ἀποτυπώ-
θηκε στήν τέχνη, μαρμαρώντας
μά γιά πάντα τήν ντροπή τῆς ταπε-
ίνωσης. Τό ίδοι ισαν ύποδηλώνων
και οἱ κόρες πού έχουν χρησιμοποιη-
θεὶ ἀντί γιά κολόνες στούς θησαυ-
ρούς τῶν Σιρινών και τῶν Κνιδών
στούς Δελφούς. Μαζί μέ τά πολύτια
ἀφιερώματα, πού φυλάγοντας στούς
θησαυρούς και τά χάλκινα ἀγάλματα
πού τούς στολίζουν, οἱ κόρες ισαν
νά συμβολίζουν τά λάφυρα τοῦ νικη-
τῆ μέ εμψυχού λούκιο. Είναι οἱ
γυναίκες-οἰκλαδές, πού αιχμαλώτισαν
οἱ νικητής, αἰώνια τιμωρημένες.
Ἐξάλουν υπάρχουν και ἀλλες μυθι-
κές μορφές (πχ. Ἀτλαντας, Γιγαν-
τες κλπ.) πού ἡ θεική τιμωρία τους
ἔχει περάσει στήν ιστορία μέ τή μνη-
μειακή ἀπεικόνιση. Γίνονται σπηλι-
ματα πού σηκώνουν τό βάρος τῆς
ἀρχιτεκτονικής συνθεσης.

Ἄν, λοιπόν, ἀποδεκτούμε τήν ἀποψή
αὐτή γιά τίς Καρυάτιδες, τότε ισαν δό-
θυλος γίνεται πού κατανοητός. Μέ
τά χρονία τά ἀρχικά γεγονότα ξεχ-
στηκαν, οἱ κόρες θαυμάστηκαν και
ἀγαπήθηκαν. Ο μύθος δέν ἔξαλε
τήν ἀρχική πραγματικότητα, οἱ κό-
ρες είναι ἀρχοντούλες τιμωρημέ-
νες - μαρμαρώμενες.
Τό παραμύθι, δημια παρουσιάζεται
έδω, ἀποτελεῖ συντομευμένη μορφή,
χωρίς δικές μου προσθήκες ἡ ἀλλά-
γει, ἔτι πού νά γίνεται πιο προστό^σ
σε πλατύ Κοινό και σε διάφορες ἡλι-
κίες.
Ο Καμπούρογλου μέ τό δικό του
παραμύθι κάνει τίς Καρυάτιδες, πού
δό θρίην τους συγκλονίζει τούς
Ἀθηναίους, σύμβολο τού πόθου γιά
τή λευτεριά τῆς πόλης τους.

Τζέλα Βαρνάβα - Σκούρα

‘Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο
τῆς Ἀθῆνας

* Τή γνωριμία μου μέ αὐτό τό ἔργο
τή χρωστώ στόν Ἀλέξη Κυριασόπου-
λο, πού μέ ἔκανε νά ἀναζητήσω και
τήν ὑπόσταση τού μύθου.

«Τό Μαγνάδι»

Πολὺ ἔνθυμασιτήκε ο Κατακτητής, ὅταν ἀπό τό
ūρος τῆς Ἀκρόπολέως τῶν Ἀθηνῶν ἔθαμασε
τό «Χῶρα τῶν Σφρίγων», πού κι αυτή ἐπεσε στήν
Ἑρεσίου του.

Στήν τυπωσίας αὐτές τού Κατακτητού καί χρε-
στηράς τής Ἀθῆνα τά προνύμια τῆς, ἡ αὐτό οἱ
Ἀθηναίοι δέν ἐπρόβαλαν τά στήθη τῶν ἐνοντίον
τού ὄρμητού χειράρου τῶν νέων κατακτητῶν,
για υά μνηματοποιηθούν τά ίδια. ἔξεπο-
τάσσονται.

Μπορεῖ ὄμως τά προνύμια γιά τά χρωστούν καί
εσ κάποιαν ωράια εύουσούμενη μά ήμερα, πού
θρήκε νοοτυπάτω τό μέλι τού Ὑμηττού και ἐνύ
Εὔλυπος την κελεάτη τῆς από εὐχαριστίη, εἴτε
στήν Κατακτητή.

— Χάρισ μου τήν πόλη πού κάνει τόπο ωράιο
μέλι!

Ο Κατακτητής χαρούέλασα μνάρχα και ἡ Ἀθῆνα
καταρράφεις στή προνομαίως πολεῖς γιά νά
χρησμεύουν τά εισοδημάτων των, σε ειδή και σε
χρήματα, στήν αγάνκες τού σουλτανικού
γυναικινούντων.

Αντί γιά πάρα λοιπόν ἀλλή διοικητική ἀρχή,
ἤσαν Βοΐδας, οικονομικούς κυρίους διασφερί-
της, και ἀντηρόπωτος τού ἀρχεινούντων. Ἐμε-
νετε στήν Ἀθήνα, πού κάθε τόπο ἀλλάζει. Ξενάγεται
κοντά τού Τοφρώπαχτη τῆς Ἀκρόπολεως —
δηλ., τόν Διοδόρη — τό Μουφτή, τόν Καπή και τόν
ἀρχηγόν τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως, τό Σαρδάρη.

Ο πασσός της Εθούσας μάς πού δέν ωυθείσε-
θεί δάκι μικρή και κάθε διάσταση που φαίνονται
στήν περιοχή του, μά έκανε και τοπεδούσα
και περιοδείες και έκθρούς γιά νά μάθε τούχα γιά
τήν κατάσταση τῶν ζωντανῶν του, πάντα ἔβλεπε
μέ λαγον μάτη τήν Ἀθῆνα, που κλεισμένη μέσα
στή τείχη τῆς περνούσα ταπενή ἀλλά ησηχτή
ζωή.

Σταν λοιπόν ἔρχονται ή πληροφορία πώς
ἡσαν ὄντωμαίσι τού Βασιλεύουσα, και κανεῖς
δέν είπε τήν διάσταση γά σκευετή και γιά τήν
Ἀθῆνα, τότε πού πάσσα τού Εύριπου, είτε συν-
εννομένος μέ τον Βοϊδά, είτε όχι. ἔρχονται
και στήν Ἀθῆνα, βρισκοντας γιά καλ καί γιά κα-
κό κάποιαν δρμοῦν.

Αὐτή λοιπόν ἡτον ἡ περιήρημη στήν ιστορία τῆς
πόλεως φωθείρι είσαστο τού πασσό.

Οταν ἀκουόνται πάντας ζωγράφεις, τότε τή παλη-
κάνων τῶν ξωρίων, που ήσαν ἀρδασμένα
τού διερεύνει τούχα τῆς Ἀκρόπολεως, κοντά
τού Ερέχθεων, μαίνονται ὥντες.

Μέ τήν πρώτη κανονιδί ἀμπαρώντανονταν δοιοί
οἱ κάποιοι και σταυροκόπωνταν ἡ γυναίκες,
ἐνώ η γράν εύχονται νάθελε τοπού τού ποδάριο
τού πασσός.

— Κί — ὃν δέν μπορεῖ τότες νά φύγη, γιαγιά....

— Αί, ὃ τό πάσσα στό γυρισμό!....

· Η εισοδος ἔνδον φωθείρι πασσά τού Εύριπου
ογγέλθηκε. Βρισκόμαστε στή έπος 1801.

Νά τον! Ζυγώνται τύρα. Περνεῖται ἀπ’ τήν πόρτα
τῶν Μεσογείων, ἀπ’ τή Μπουντούντα, και μπαίνει
μπαίνει στήν πόλη καμαρωμένος;

· Ενώ δύος ἔγινονται αὐτά, ἔνα νέο, διασυνήθι-
το πραγματική συνέστηση στή Αθῆνα.

Βρισκόμαστε στήν ἀρχή τού Ιωνίου αἰώνος. Εί-
ναι... Ανοίξη. Η ἐμφάνιση ἔνουσ στήν Ἀθῆνα
ἡτον και δικαίως, με τή κατάσταση τῆς πόλεως
και τή διαυλούς τῶν ταξιδιών, και με τούς ου-
χούντο πολέμους, πού πουνδού πράγμα.

Τώρα δέν πρόκειται γιά έναν ένον. Είναι συ-
ντροφία δόλκητη ὅπει καταλέγεται.

Τούς ὁδηγούσαν όποι υποτρόπεδος τῆς Ἀγγίλας
και είχαν μπροστά τους τόν Ιταλό ζωγράφο
Λουτζέρη. Στήν ἀρχή διαδόθηκεν όπι έχουν

τοι και προχωρεῖ υπερήφανος και καμαρωμέ-
νος. Πιοι απ’ τόν τούρκοιν δόλο μπρός απ’
αλούς ο Βοϊδός-βαδίζονταν ἀμάλται και συφρι-
σαμούσοντο οι Δημητρόντες μέ τέλος τού
πράγματος. Ο πασσός με μικρή κίνηση τού
χειρού του προστάτει τό Μποντανάτοντας τόν
πράγματος για τούς πολύτερους τόροις.

Και μακρινή ὅποις έπανταν πάραπτερεί
είναι εικοσιπέντε χρόνιν, παραπτερεί ὅλη αὐτή
και κλαίει.

Τόν λένε Μιχάλη, και είναι μοναχογοι. Πρό-
γονος τού Μιχάλη κατακομπάθηκε από τούς
Τούρκους, από ἀειδήτη, γιατί κατύρωσαν νά
πάρη τήν κατακτημένη πρόνυμη τῆς πόλεως, δό
Μιχάλη Πόλλατος, αφού έμασε λίγα χρυσά. Έγινε
μαθητής τού λεωφόνου Νασανάλη που πάραπτερεί
και δεν έγνωριζε λίγα. Τό πρώτο μόδημα
ήγεινται τήν ψυχή την πάραπτο τού πολύτη. Τό πρώτο μόδημα
ήγεινται τήν ψυχή την πάραπτο τού πολύτη. Τό πρώτο μόδημα
ήγεινται τήν ψυχή την πάραπτο τού πολύτη.

Τό Έρεχθείο. Οι μαρμαρωμένες κόρες βαστάζουν το ναό.

ακοπό νά μελετήσουν καί νά ζωγραφίσουν τ' ὄρχαια, όπως πάντα έκαναν οι περιηγητοί. 'Αγδαλο-δύαλια δίκαιος νά κυκλοφορή ή πληροφορία πώς θα κάμουν άνασκαρές. Υπερα πώς θα περιμαζέψουν τα έδα της έκει σκορπιούμενα, κατασπασμένα και περιφρονημένα όρχαια. Άλλα πώς δέν έχουν την δύσειν νά ρίξουν κτήρια γιά να πάρουν κολώνες, πετυγαρές, ή άναγκαρια.

Ο τόπος άνηρούχησε πολύ. Ή αξία καί η τημή της πολεως, άλλα καί έλιπα της ακόμη στα δρυαία της έφωλαις.

Ο Μιχαήλ ήταν άπαρχηγόρητος, άλλα καί οι Καποτούνταν και οι διάφοροι πρόσδενοι, και οι εγενοι που έμεναν εδώ έφριεν γιά τό μεγάλο έγκλημα.

— Δέ β' άφησουν στην 'Αθηνα ούτις Έρεις γιά νά κλιμε έπινου σ' αύτά την τύχη της άθανάσιαν πολεως, έφωναε ή Αθβόν καί τόμαλε με πολὺ θυμό καί βρισιές σ' κάποιουν πού τόλμησε νά τη πώς με τη μεταφορά των σε πολιτισμένο κέντρο βα φωρεύθη ή τένυν.

Όταν οι πράκτορες τού 'Ελαινη στήκωσαν κακούργο χέρι κατά τού Παρθενώνος, και αύτοι οι Τούρκοι δινιτοδήκησαν. Και χρειστήκαν νεας πολιτικές ένέργειες και χρημάτα πολλά τού 'Ελαινη, γιά νά δηγή νέο φερμάνιο, πού νά έπιτρέπη να πάρνεις χειραγάλια άντα τού Παρθενώνα και έδειν τό δικαιώμα, δην θελήσουν και μερικά τεμάχια νά τ' άφαρέσουν, χωρίς νά μπορίζουν ατά κανέναν σ' αυτό. Η Εργασία πού έδιναν σπουδής Τούρκους με γερή πληρωμή, και τά χρηματικά και άλλα δώρα στις τουρκικές όρχες, έσπιμπληρωσαν τήν διδοφεια τού φιμανιού.

Και μ' όλα ταύτα — πράγμα άπιστευτο — άταν ένανθαλυμό τού Παρθενώνος απ' την δεξιότητα τών τεχνιτών έπεισε κάποιο και κομματιασθήκε, δι τούρκος φρουράρχας δάκρυα, πέτασε τό ταυτοποιού της κάτω, έπλησαν και έφωναε παρακλεστικά στον Λουτζέρη: «Λυπήσου τα έπι τέλους.»

Τά όργανα τού 'Ελαινη όρχωσαν νά σακετεύουν και τό Έρεχθείον. Όταν μάλιστα πήραν τήν ώραιότερη απ' της Καρυάτιδες και τήν μετέρεφον, και την κατάριξαν στον Ριέσκατρο, γενικό και βαθύ ήταν το πένθος της 'Άθηνας.

Δέν ήμεντε από την ό γρη νά μη διηγηθῇ τόν θύρο — «ταίς Βασιλοπούλες τού Κάστρου, πού τίς έμαρμάρων ένα κακό σποργεό». — Μεγάλη διωγμαφία γεννήθηκε μονάχα τί σοιτούχε νά ήταν αυτό, ή δην ήταν δ. «Εξαπόδης άπατός του, ή κανένας δ' ήτος παλιός θεούς, «ποι τούς έφυλάσκωσε στη Τάρταρα ή Μεγαλοδύνωμας».

Κανένας δέν είλεις ίδωμενα ποτέ του άπο κοντά την Καρυάτιδα. Ποιος Χριστιανός ήμορούσε νά ονειθή στό Κάστρο έδων τόν πτυγιαν γιά νά τόν κλείουσαν κατάδικο στον Κουλά των Προπολιών γιά νά μη δηγή ποτέ του πιά!

«Ολοι άστον, μικροί και μεγάλοι πήγαν και τήν είδαν τότε, τήν ξέδιναν, την μοιρολογούσαν, την έκλαγαν μάλιστα, την έκλαγαν.

Τόσο γενική, τόσο βαθεία ήταν η ζηκίνηση, πού νά κλονίση τήν ψυχή και νά έρεθση τά νεύρα, πόδα, ποτές δέν είλεις παραπήρη στην Αθήνα. Τώρα δέν πρόκειται γιά τήν άρπαγη τού ώραιου κορμού τής Μαρμαρωμένης Βασιλοπούλας τού Κάστρου.

Είναι υγάτη βαθειά και σκοτεινή, όλοι κοιμούνται, μόνος δι Μιχαήλ δύρυται, στέκεται στό ολαντούχο παράδρυο και παραπτεί έδω. «Ο καιρός είναι βροχερός, Αστροφέτε.

«Ολον τόν πόνο της πόλεως τόν αιστάνεται σιμπυκωμένον στην ψυχή του ή Μιχαήλ, και ό πόνος αυτός τού διώχνει τόν ώπο απ' τά βλέφαρα και τάν κρατεί δύρυνον και ορθόν στο παράθυρο, από το οποίο κάθε τόσο πού διατρέπεται, γιά μια σπηγή φονετή ή Ακρόπολη και πάλι χάνεται.

«Άξαφα δι Μιχαήλ ούκουει ούν κλάματα γυναικών. Έρχεται ένας έλαφος άρμονικός ήχος, ούν από Αιολική λύρα, πού δέν γνωρίζει κανείς ούν ήπια πτήση τών ώρανων, μουσικών πού παιζουν μακριά ή τραγουδών, ή θρηνού πού μόλις δικούνται. Ύπετρού δικούεται και ούδινη φωνή μονάχα μας γυναικούς.

«Ο Μιχαήλ προσέχει. Πούλ καλ ηγυωρίζει, πού είναι έπικινόνων νά δηγή έπει το οπιτού τη γύντα και τέτοιαν ώρα μάλιστα. Άλλ' άν ορπα-ζαν, άν κινδυνεύει καμιά Έλληνοπούλα και έργα τεθεία;

Πάλι ο θρήνος έσανκουέται. Αρπάζει τότες τό μανδύα του, φορει και τό κάλυμμα του και οδήγει τό λυχνάρι.

Την ίδια σπηγή δίκαια, μιανογει μια θύρα και προβάλλει τό χέρι της μπέρας τού πού άρπαγε, ένα άναμμένο λυχνάρι. «Η κατάλευκη κεφαλή τη είναι ώραια, πού μόλις φωτίζεται απ' τό λυχνάρι αύτο.

— Έλα Χριστέ και Παναγιά! Παιδι μου!... τέτοιαν ώρα έξινος;... Τι τρέχει; Μήν είσαι άρρωστος, κ' έγιν. ή δόλια ή μάννα σου, κοιμάμαι!...

Ένω λέγει ομώς αὐτά, σηκώνει τό λυχνάρι και τό παρτηρεῖ.

— Έως θύσιος τέτοιον ὥρα!!!... καὶ γιὰ πιὸν αἰτία: Δέν Ερέπις τὸ ἔχοντος ἔχοιε: Ο πρώτος κακός Τούρκος ποὺ θά σε βρήκε μονάχο θά σε σκοτώσῃ—δες φῶν τη γλώσσα μου—θά σε πετάξῃ σε κανένα ξεροπόρο, καὶ αὔριο θά πούνε «τὸν ἔρων το φεγγάρι»...

— Μητρέ μου! εἶναι άνδυκή να θώ. Δέν ἀκούς λούπους;

Λέγοντας αὐτά κάνει νά φυγή μα ἡ μητέρα του κρατεῖ ἀπ' τό ρούχο του.

— Μείνε σοι λέω. Ήμάντα σου μιλάει. Αυτήν τά νεάτια σου. Κάνεινο λυτόπους τά γεράματα μου. Ακούσει με...

— Ζ' δύοιν μητέρα μου, μά δικοίων κι ἀλλή γυναικεία φωνή έξω, που σά νά ζητά βοήθεια... Αφροδίς με...

Ο Μιχαήλ φεύγει σαν δαστραρή, ένω ή μητέρα του πλησιάζειν φωνές:

— Αλέσαντρε! Αλέσαντρε!

Στη φωνή τη σύζυγου του, μέ δια τον τά γεράματα, ἔρχεται γρήγορα ὡς Αλέσαντρος, φρού ντυθώντος ὅπως-ὅπως. Τά κάποταρ το μαλλιά είναι χυμένα πάνω στο μάρμαρο του μανδύα.

— Τί τρέχει; Όρος; Τι ἐπιθές; Σώνει και καλούποντας βέλεις νά μάς σκάνως δύους στο πόδι

ἀπ' το μεσάνυχτα;

Η Όρος δύμας χωρίς νάν τόν ἀφήτι νά τελειώσει τη φραδι του, χωρίς νάν τόν δικούτι κάν, τον φωνάζει παρακαλεστικά.

— Πρόβαλε στα παραθύρι... φωνάζει τον γρήγορα νά γυρίσει πιστω...

— Παιόν καλέ, νά φωνάψω!

— Τό παιδί μας!

— Τό παιδί μας... Και ποῦ πάει τέτοιον ὥρα;

— Οι πού νά σου πού πάει, και γιατί πάει, ὁ Θεός έρεψε το συφόρεις θά μάς βρούν. Φωνάζει τον γρήγορα για τούς οικτύρων τού θεού!...

— Σύχαρος, Όρος, μήν κάντις έτοι... Για νάδην τέτοιον πάρ άδω, θάπτετε. Τόν ἔρων καλά έγην το γιού μας.

— Από ένα πάνι είσαιστε κομμένις κ' ο διο σας!... Όνεας, δικούων, λέει, γυναικεία λάθαματα στο δρόμο και μπρού μήν κ' άδω, κι' άδ είναι δημια μεσάνυχτα, δάλλος, σαν το φρόνιμος νά ποιμέν, χωρίς νά έξει το τρέχει... «δίκη δᾶση, καλά έκαιε»...

— Και τι δέ κάμης Όρος ἀν πάτη καμμιά φορά στην Πόλη για νά θυγάλη τό νέο φιρμάνι;

— Ποιό φιρμάνι;

— Τό φιρμάνι πού νά μήν μπορή ὡς ποασδής τόν Έγγρην νάρχεται κάθε λίγο και λιγκό νά μάς γύνην. Τό φιρμάνι πούνται οι παπούδες μας.

— Και το Μιχαλάκι θα στελέχει νά θυγάλη τό φεδι διπ' την τρώτα; Αύτά μαγειρεύετε τόσουν καρό πού άκουει και κατι μασδάγα. Δέν τών ώχυ νά τό παπιδι μου γάτηγαν. Αύτό δέ θα γίνη ποτε;

— Θα γίνη και θα παραγύι. Θα γιλτών τον τόπο παπιδι μας, Όρος. Όροα! Είναι καντού μα. Πρόειδη λιγο! άκουεις!

Η Όρος ζυγώνει στο παράθυρο και ἀκούει.

— Καλε σάν' όκουνει κάτι. Βόθη Χριστά καὶ Παναγιά τό παπιδι μας, βόθη τό ποτιή μας.

— Και κάθε Χριστιανό. Μά σωτα και ἀκούει.

Η Όρος δικούων, κατηρίζει, τρέμει, και πούι πιστούν φοιβιμένη υπέρτε φίνεται απάνω στο δάλλο κάθισμα.

— Αύτες είναι! αὐτές είναι! Παναγιά Βόλθα! Παναγιά Βόλθα!

— Τι τρέχει; τι έπιασθε! ποιές είν' αὐτές!;

— Η Καλοκαρδίας τού Κάστρου! Η Καλοκαρδίας τού Κάστρου!

Προσέκουνταν τώρα και ο διο στηματώνονταν στο παράθυρο, και πολιούσουν τήν όμιλα τους.

— Μπορεῖ νά χρη δίπο Όρος. Ή φωνές αὐτές δέν είναι αὖτε κάθε φωνές. Είναι κάτι ουσι και σάν κλάδα μαζί σαν τραγούδι και οι μυρολόι μαζί! Κάτι έχω άκουστη γι' αὐτές!...

Η Όρος πώρα έχει τόν λόγο:

— Η γρήγα μαμμή μου—Θεός σχωρέστον πεθα-

μένη τώρα και 45 χρόνια— πού ήξερε καλά ἀπό Εύτικά κ' δερικά —έξω ἀπ' τό σπίτι μας— μού λέγει, πού είχεν ἀκουότα ἀπ' τήν προμάχη της, πώς τόν καρό πού πεσε τό μεγάλο τζαμί τού Κάστρου...

— Ο Παρβενών:

— Τζαμί τού Κάστρου τό έρων έγιν. Νά αὐτό πού κατεβάζουν οι Έγγλες τά μάρμαρα: Οταν λοιποί οι Βενετσιάνοι γκρεμίζουν τό μεγάλο τζαμί, ἀκουότακαν τά μεσονύχτι γυναικεία λάθαματα στο Κάστρο. Κλαίγανε η μαρμαρωμένες βασιλοπούλες— ή Καλοκαρδίες τέτε— που πούντατε τζαμί, σ' αὐτό τό άλλο μαρμαρόστοι...

— Τό Ερέχθειον:

— Οπως θέλεις πέστο... Αύτο πού είναι ή μαρμαρωμένες κοπέλες και βασιτούν τό ταβάνι στο κεφάλι τους. Αύτες τό λοιπον, κατά το μανολογίουν ή γερόντισσας πούντατε θάθαντες βασιλοπούλες και κάπιο μεγάλο στοχειό τά έμαρμάρωσαν και τίς έκανε μαρμαροκούλων στο παλάτι τους. Ή ψυχή τους ούτη κόλαση δρίσκοις ούτε παρδέσιο, και στοιχείων κ' δλάς και γινήκαν δερικά. Καλοκαρδίες, και τρηγυρίζουν νύχτα μέρα γύρω-γύρω διπ' τά μαρμαρωμένα τά κορμά τους, και χρεούν σα σίφουσας· και μπή ακούνταν μήτη φαίνονται, μόνο κάποιο-κάποιο γελούν διπ' τό δέπτο διά, και δλοίμωνο σ' αὐτόν πού θάν της ζυγώση την κακή την ώρα...

— Καλά, μά ή μά φωνή, που μαστει με τίς πολλές, μά δικούεται κάτω σαν πον κοντά: τί νάναι;

— Νά μήν σηκωναν και καμμιά ἀπό δαυτες οι Έγγλες και τήν κατεβάσσαν κατω;

— Βέβαια, σημερα μάλιστα, και τήν έχουν ἀκουόμασιν στο Ρίζοκαστρο, όχι και πολι μακριά ἀπ' δών, γιατί δέν μπορεσαν νά τή στελίουν στο Δράκο.

— Αύτό είναι! αὐτό είναι! Κλαίει η Καλοκαρδίες τού Κάστρου για τήν άσφερη τους, κι' αὐτή τούς αποκρίνεται απά κάπιτο! Όχι δυστυχία μας, δυστυχία μας, διν διαστα κανένα μπάστο στό γιαν μας και πάθη τό φώς του!

— Μή φοβάσαι Όρας, μή φοβάσαι!

— Πώς νά μή φοβάσαι; Δέν θυμάσαι τί έπαθε ο Γίαννης τού Πούλημένου; ή Κλίνη της Σερέτας που τήν την κράτησαν η Καλοκαρδίες μά βοδαμά και την πηγαν υπέτερα και την φροναν στόν Τεκέ, στούς Αέρηβες; Κι η Παπαεραφεμής; κι' ο φωτάσσος ο «Αρδάνης»;;;

— Η κοπέλες τού Κάστρου δέν είναι κακές. Ή κακές βρίσκονται στής σπηλιές, στά φιλα τ' άλωνα, στά βασιει ξεροέρωματα. Αύτες είναι Ελληνονοπούλες, δέν είναι Νεράϊδες. Μάλιστα νάχαμε τήν...

— Τή τήν νάχαμε!: Νάρπαζε τάχετας ο Μιχαλάκης μα το μαγνητά της και νάν τή κάνων νόφη;. Ας μάς λείψη τέτοια τύχη. Έρχεται από Νεράϊδα μωρορά στο ούσι μέρη και συφράται;

— Άλλα γιατί δέν γυρίζει πιονιά το Μιχαήλ:

Σκοτεινοί κ' έργοι είναι οι βράχοι της Ακρόπολες και μόνια τα καντητόπου τού Ρίζοκαστρου βαυματίζουσαν της Παναγιάς τη παρηγορή χαρούμενο. Ο Μιχαήλ έπιεσθη τόπος δέν θα κατορθώνει μή μαθή που ίσχυρονται και γιατί ακούνταν οι βρήσιν. Και άν της πολλές φωνές καταλάβει πώς έρχονται απ' τήν Ακρόπολη— οπού πούσι έρεψε τό αγριό δρόμο νά γίνεται— γιά τή μιά φωνή, την παθητική αὐτή φωνή, που κάθε τόσο δικούεται και κοντά μάλιστα στή θέση που βρίσκεται, δέν μπορει νά καταλαβή τι νά είναι. Αρχίζει νά μποτεύει πως είναι διντίλασης τών φωνών της Ακρόπολες και ποιασσεις σαν γυρίστηκαν τούς ποτιής που έπιασαν και γιατί ποτιής που έπιασαν της Καραβάτη και πλάκη πάνω της περιφέρεια της Λευκάδας.

— Τη σημήνη έκεινήν ίμως, πολι κοντά του, άκουνταν πάλι τό κλαδιό και τή φωνή. Ξεχωρίζει μάλιστα τής λέξεις: Βοηθήστε με!... Αύτο θέλει ο βρύλος.

Σέ βοηθόυν έγιν! ποι είσαι, ποι είσαις! φωνάει ο Μιχαήλ.

Κ' ενώ απήνει σφιγμένα μ' ἀπελπισια τά χέρια του, άκουντει πάλι τό κλαδιό και τή φωνή. Ξεχωρίζει μάλιστα τής λέξεις: Βοηθήστε με!... Αύτο θέλει ο βρύλος.

Σέ βοηθόυν έγιν! ποι είσαι, ποι είσαις! φωνάει ο Μιχαήλ.

Η Καραύτιδα

κούνησε τον παρτηρέα τό κεφάλι του.

Τη σημήνη έκεινήν ίμως, πολι κοντά του, άκουνταν πάλι τό κλαδιό και τή φωνή. Ξεχωρίζει μάλιστα τής λέξεις: Βοηθήστε με!... Αύτο θέλει ο βρύλος.

Σέ βοηθόυν έγιν! ποι είσαι, ποι είσαις! φωνάει ο Μιχαήλ.

Κ' ενώ απήνει σφιγμένα μ' ἀπελπισια τά χέρια του, άκουντει πάλι τό κλαδιό και τή φωνή. Τόσο είναι αύτο ποτιής που έπιασε τή γιαγιά της νάν τού λέπι από τό παρδένα πράγματα.

— κάνει δύο θήματα πίσω και τό τραβεί με δια

και τότε φανερώνεται μπρός του μιά κόρη. Μόνο

σε άνειρο μπορεί κανείς νά δη τέτοια άμωρφιά. Φαινεται σαν νάν την έχη τριγυριστή κάποιο άμιχλη, κάποιο μικρό κάτσαρο συνυφάκι, πού άφινε να φαινεται όλη της ή κομιστοπασια και νά ασκρίζεται ή λάψη μιας άποκουμης άμωρφιάς.

Προχωρει εύτυς πρός τόν Μιχαήλ τότε και μένωμετα τα χέρια τον παρακαλεῖ. Ό, τι φωνή είναι αύτη!...
— Δός μου ακληρόκαρδε τόν πέπλο μου! Αυτήν σου!

Αλλά ο Μιχαήλ κρύβει γρήγορα τόν πέπλο στον κόρφο του, πού μέσα σ' αύτον χάνεται σχέδον τόσα είναι ψύλος.

Και η Νεράϊδα έξακολουθεί νά τόν παρακαλη, ένων ο Μιχαήλ μένει άνηκτος και ψώνιος.
— Κακέ θνητή! γιατι με ξεσπάς ότι τή μαγεμένη, τήν οιώνια ζωή τών πνευμάτων;

— Έγιν κακός!
— Δός μου λοιπόν τόν πέπλο μου!

— Και ποιος έβωσε ποτε μαγναδή Νεράϊδα πίσω; Μαζί μ' αύτο δίνει την εύτυχη καταποτή τήν τούχη που θέλειν νά καλυτερέψη τή γενινή μου. Είσαι δική μου, δική μου. Απ' τη σπηλή μου πανερθήκης μπρός μου δι, με κρατούσε με δάλη γυναίκα έποστας πο με μας. Η γαγή πή δική μου σεν δεν είναι συνηθίσμενη αγαπή είναι μανιασμένη λαχάρα που διέφαρα χτύπησε τά σπήλαιο μου και ωχητής βαθεία στα φυλακόδιμου μου κατέμεσα. Αν έχω μάτη, έχω μόνο γιά νά βλέπη τη θυριά που, σεν έχω αυτή έχω μόνο γιά ν' άκουω τη λαλή σου. Θά γίνης δική μου, δική μου!

— Έγιν γυναίκα αυτού τού κασσούν;
— Ή Νεράϊδα κλαίει τύρα και ο Μιχαήλ τής λέει:
— Μοι οπαρδέσεις την καρδιά. Μην κλαί, παρηγρήσου. Κοντά σε μένα ή ζωή σου δε έναι να παντοτενέν χαμόγελο. Μου είπες νά σέ λατηθώ, άλλα σου πρέπει νά λυπηθής έμενα, τόν δυστυχόμενο. Πώς θέλεις έχω τη λαχώ χρειάσει!

— Θε με πειραρδούν ή γυναίκες σου, θα δέ με θεωρούν πνεύμαν κακό, δαίμονα καταστροφής. — Σου ώρισουμενος πους κανείς δέ δε μαθή ποτέ ποια είσαι. Θα είπω πως είσαι άρχοντοπούλη τής Τζάς, ή Καρύα, θα είπω πως σε εγαόρασα από κουριόρδους, πους σε είχαν άρπεξει κεκούριδες στο περιγκάλι, και σε έφεραν στην Αθήνα γιά νά σε πουλήσουν ο ένων πλύνων Αγά. Θε με καπογρήσουν πους πάρων για γυναίκα μου κλέμεν, μα γά γίνης αυτό πού θέλεις.

— Η κόρη μους έξακολουθεί νάν τόν παρακαλή και στα τελευταία λέει ο αύτον:

— Ό, δι τέτελα! έδει ή ζωή μου! Ψυχρού και δισπλαχνού δινθρωπο με χώρισαν της οδελέρες μου έκει πάνω, και σε χωρίσει το μεταρόπιο κοριμού μου, που κοντά ούτο ζώνταν-

— Εσένα κλαίν εκεί! Έσε τούς άπαντούσες όποι δι! Είσαι λοιπον μά πάθη της σποιχειώμενες, της ωμωρωμένες Βασιλοπολέτες τού Κάποτροι: Είσαι ή Καρυάτι;

— Ναι. Άλλ' αφού με λυπάσαι, άφησε με νά πάγω με τό μαρμάρο μου! νά τό προσέχω, κά ζω πάντα σου του.

— Γωρίζεται που δι πάς; Θα περάσης ένους τόπους, μάρμαρο θουνά, άγρια θάλασσα. Θά πάς σε χώρα που δέν τη χρωσνεί ο ήλιος, σε χώρα σκοτεινή, δουτηγμένη πάντα σε μαύρην καταχνή. Δέ δι θέληται πού τόν Αυγερινό στόν Υμητόποι πάνω, νά δείχνη που έξυπνησεν ή πρώτη ωμωρφά, ούτε τόν 'Αποστερή πρός τά βουνά τής Σαλαμίνος, νά δείχνη πού κομιστήκει ή τελευταία δόδα.

— Η κόρη θρηνει και στην ψυχή του Μιχαήλ τρανεύουν τύρα τά ευγενικώτερα αισθημάτα. Σε μά στηγμή ουλογείται πώς είναι σκηλή και άνανδρο νά έρθη για σωτήρας τάχα και νά γίνη βασιστής. Άλλαξε λοιπόν εύτυς γνώμη και τής άγει:

— Σώνει πά. Πάρε τό μαγναδί σου!

— Η κόρη δύκας κάνει ένα βήμα πίσω και λέγει:
— Ποτέ! Ας ζω στην Ελλάδα, ός ζω στην Αθήνα μου κι δείξω θνητή.

Μόλις είπε αύτά όρχισα νά τρέμη. Έφευρε χαρόνες, διό την ένωνε πά μόν τόν μυστικό κόσμο. Τής μένοι μονάχη μια ωμωρφά. Πιπότη διεύθυνται πά. Σκληρή λήρη σκέπασεν διά τη περασμένα, άπαλαλατά, όπως οκέπασεν διά της τό κορμί μια μανδιάς του Μιχαήλ, με τόν όπιο την έτολεσε.

Είναι μια έρημη κόρη αυτό μόνο βυθάματα. Τήν λένε Καρύα. Τήν έλυπτημήκη, τήν προσπάτεσσαν

— Ένων πρωχούρων και άπομακρυνόνται, πηδάει άσφαρα απά την έρειτο διά άραπτης του Βοϊδόδα ό περιβόρδης Μορμότη. Παρηπρήσει αυτών πού φεύγουν, άλλαξες θηρεύει πρόδει και άριστερα, μωρίζεται τόν δέρμα και στο φωτιά μιας διατροφής, θλεπει πάς κάποιος δύργει μια γνονιά. Μια διάλη διατροφή τόν κανεί νά ζανδάνη πούς διά κάποιος αυτός είναι διά Μιχαήλ — τόν γωγήρει πολι καλό. Η τρίτη διατροφή είναι διανυστέρηπει αυτός πάντα χωρίς που φαίνεται μια πού κοντά τών, θλεπει ή γυναίκα είναι νέα πού είναι χυμένο άπων στόν μαύρο μανδιά του Μιχαήλ ένα πλήθος από ολόχρυσα μαλλά. Και μονολογει:

— Κρίμας τη γυναίκα!... Δεν πρέπει τέτοια γυναίκα σε παράγα. Μα πάλι σε Τούρκο. Σέ Αράπ θά πρέπει... Ήταν διατροφής σου είμαι μαύρος... Γελάω και μοναχώς μου. Γιατι παρέθησαν μένο γιά νά βλέπη τη θυριά που, σεν έχω αυτή έχω μόνο γιά ν' άκουω τη λαλή σου. Θά γίνης δική μου, δική μου!

— Έγιν γυναίκα αυτού τού κασσούν;

— Ή Νεράϊδα κλαίει τήν αρχοντοπούλα τής Τζάς, σε παράγα. Μα πάλι σε Τούρκο. Σέ Αράπ θά πρέπει... Ήταν διατροφής σου είμαι μαύρος... Γελάω και μοναχώς μου. Γιατι παρέθησαν μένο γιά νά βλέπη τη θυριά που, σεν έχω αυτή έχω μόνο γιά ν' άκουω τη λαλή σου. Θά γίνης δική μου, δική μου!

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

— Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Την άγορά στολίζει τό κάπω Συντριβάνι, κοντά στό τζαμί του Παζαρού. Αριστερά σε κάμποσην άποστασης ουφώνει τό μιναρέ του Τεφετίκη ή Τζαμί του Αρέποτας, και δεξιά τον Βοϊδόδα, και στό διαδρόμο της παραπότασης ουφώνει τό μιναρέ του Λαζαρίδη.

— Ολη η άγορά είναι οικειούσα με μιά μεγάλη κληματαρίδα — κρεβατίνασσαν.

Στό καφενείο καθονται, και πίνουν καφέ, με τά ποτημάκια και τάς γαρυφάλιδες, των φρουράς της Αθήνας, ο Καδής, έναν Χόντρος και διδύτρεις γαγδαλές.

Διπλά, στό καφενείο, σε ένα ζεύγος Καυκεντίδη, ο Άρτας και ο Σουλιόπολης, με λίγες λεξίδες στον άλλον.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερένης και ή Σωτηρίας συνήστονται σημάνησαν και είναι Καποτούνος. Κοντά τους βλεπεται και άρχοντας λογοβέτης, υπόπρεψον τής Αγγλίας.

Στό κέντρο τέσσερις δρόχοντες Αθηναίοι. ή Ταρυντίτης, ο Κορδεράς, ή Γερ

πού μάς ἀρπάζουν τὸ μόνον καλὸν πού μᾶς ἀπόμενε.

— Νῦ Ιδούμε δέ τι θὰ μᾶς κάνη, Γερένη, γιὰ τὸν Πασσᾶ καὶ γιὰ τὸ ἄρχαλο ὃ δίκος σου ὁ Μιχαὴλ. Εἴπε τότες ὁ Σωτηριόνας.

— Τὸν Μιχαὴλ τὸν γνωρίζεις καλύτερα ἀπὸ μένα. Οὐ, τι μπορέσῃ νὰ κάμη θάν τὸ κάμη. Πούσς ξέρει τὶ βδονάνα νὰ τραβᾷ.

— Νῦ σου τὸ μεγάλο του τὸ κουράγιο. Κακὸ παιγνίδι παιζεῖς γιατὶ τὸ φυρμάνι σύντοθεν εἶναι η καταστροφή του Πασσᾶ καὶ ο Πασσᾶς δὲ χωρατεύει. Δέ φυνδέζουμε τὸν Μαζούτ, μήπως τοῦ θύλαμε κάτι;

— Ἀφρίτον τὸν καὶ θάρρητον μόνος του.

Τῶν Τούρκων ή κουβεντά γιὰ τὸ Μαζούτ εἶναι. — Πολὺ γούριό έχει αὐτὸς ὁ Ἀράτης λέει ὁ Φρουράρχος, ἐνώ Εσκαλάζει τὴν τάκα τοῦ λουλᾶ του. Θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας γελάς. Όσο δέ χαρά σα δέ φύγη ὁ Βοΐθοδας, τοσοῦ δέ λυπτώνων γιὰ τὸν Ἀράτη του.

— Λές νάντι τὸν πάρη μαζὶ του; Ἐρωτάεις ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς;

— Εμένα δίκως μοῦ φαίνεται πώς αὐτὸς δὲ Βοΐθοδος δέ δὲ ἔξολητήρα ἀπὸ δῶ τάχει μὲ δύοντας καλά. Μὲ τὸν Πασσᾶ, μὲ τοὺς Ἐγγλέσους, καὶ μὲ τῶν κόρμα τοῦ τόπου. Έχει καὶ στὴν Πόλη μεγάλη προσποτα. Δέ βλέπεις τὸ δύναμη έχει; Σαυρουμένει ἀπὸ δύοντας καὶ μάλιστα οἱ Ἐγγλέσοι τοῦ γύμνουν τὸ πουγγή του δῦλο καὶ φλουρί.

— Ή προσποτοῦ Μουσούλμανών σήμερα εἶναι κι' αὐτῷ δὲν εἶναι, καὶ οι ραγιδές εἶναι ἀνάστατοι.

— Έχεις δίκτη μάοι οἱ Ἐγγλέσοι εἶναι πιστοὶ φίλοι καὶ αὐτοὶ σήμερα κάνουν δὲ τὸ θέλουν.

— Σήμερα ναι, μα δχι καὶ αύριο. Νῦ Ιδούμε τὶ λένε καὶ οι Φραγκέττες. Δέ βλέπεις ἑκέτει κάτια τὸν Μουσούλμαν Φωβέλ. Ἀγρίεζα ποὺ σου τάχει;

— Εἶναι ἀγριέμενος, γιατὶ νάν το παύρουν οἱ Ἐγγλέσοι καὶ νά μην τὰ παύρην αὐτὸς.

— Ας εἶναι αὐτοὶ τὸ παραθέμασσαν.

— Γ' αὐτὸ κ' ἔνω σιχαίνουμενοι ἐν ἀνέβω στὸ Κάστρο μου. Όλο κάπι τούριοκομαι.

— Ενας γέρος-Αγάς μπαίνει στὴν κουβεντά καὶ λέει σηγά. ζαρώνωντας πονηρότατα τὸ μούτρο του.

— Στὴν ἀρχῇ, Διοδάρη μου, δὲν τοὺς εἶχες καὶ σὲ τόσο υμῷο.

— Ο Διοδάρης δὲν ἀπαντάει σε Σαρδάρης δύμικας λέει σ' αὐτὸν.

— Καὶ καθὼς δύκουν δίνουν πολλὰ δώρα στὸ Βόϊθοδα.

— Ο κόμος Σαρδάρη μου, είναι πιλάφι. Χαρό σ' ἔκεινον πού μπορεῖ νὰ χώσῃ τὸ κουτάλι του νά φάρη.

— Ο γέρος Ξαναμιλεὶ πάλι.

— Αρκετά δὲ τώκωνες κ' έσσο Διοδάρη μου...

— Όλοι γελούν. Ο Διοδάρης δύμικος δέν τα χάνει.

— Οχι δέν έπειτα! Αν δέν είλαν τὸ δεύτερο φυρμάνι τοὺς Σουγιώρικα καλά έγια. Καὶ τὸν παρὰ τοὺς δέ τραβούσσαν καὶ μάρμαρα πολλά δὲ θά ποιάρουν! Υπονομή!

— Ενας δηλήτος αγός της συντροφιδὸς πιν, μιλεὶ ἀπὲ τέλους κι' αὐτὸς.

— Τι μιγάδια σ' έπαισα μ' αὐτὸς τὰ μάρμαρα; Τό δῆλο δύσσαν τού πασσᾶ, δέν τό λογαριάζετε διόλους;

— Έχεις δίκη, μάς κατάντησε νάν τὸν φωθώσατε κ' έμεις σὸν τοὺς ραγιδές! Τι ν' ἀποκάμε τάχατες δὲ Μιχαλάκης;

— Αν περιμένεις ἀπὸ αὐτὸς νὰ διορθώσῃ τὸ πράγματα, τὸ πρόκοφες. Δέν τὸν ὀφίνων τὸν δύμιο στὸ χούσσορι του, νά κάνη καὶ τὸ γόμο του, μάν τὸν ἔστελλαν στὴν Πόλη κάδα: Κοντεύει μήνας τώρα καὶ οὐτέ φαίνεται οὐτέ ἀκούεται.

— Τέλος πάντων ἀπὸ παντού οκούρα τὰ βλέπου.

— Ήτον η τελευταία φράση του γέρο - Αγά, υπέρτε πάντη τὸν όποια βιβλίστηκαν δόλι πέδηνοκή αιωνίη.

Κάθε τόπο δύμικος κύπταζε τὴν συντροφιὰ τῶν Φράγκων πού ἔσκαλουσσόνει τὴν φαγούρα καὶ

Κόρη tón Athinón

χαμογελούσαν, κοροδεύοντας τους.

— Αδίκα καὶ μάρτιο μου, μουσιοῦ Φωβέλ. Ἐλεγεὶ δὲ ὁ Λουτζέρης. Έγα είμαι μικρὸ δργανον δυνατῶν ανθρώπων. Ζητώς δῆλο. Οι τεχνίτες δέ δύοντας μὲ τὸν δέρα.

— Εἶναι καὶ δῆλοι τρόποι νὰ κερδίσῃ χρήματα καὶ ν' ἀποχήτῃ καὶ υπόληψη καὶ δόξα ἓνας τεχνίτης, καὶ μάλιστα τεχνίτης σὸν κ' έσσεναντίροπον.

— Σ' εὐχαριστώ γιὰ τὴν καλή ίδεα πού 'χεις γιὰ τὴν τέχνη μου, μουσιοῦ Φωβέλ. Απὸ σέναν δύμια, τουλάχιστον. Ζητώ νάδρη κάποιο δίκη δέλδρος. Οι κάνει τὸ κάνει νά την τέχνη.

— Φραγκοπατέρας ποίειν τώρα φωτιά.

— Μή μιλάτε γιὰ τέχνη! Νηροπή τα! Στὸ δύνατη διαυτοχύνεμενος αὐτῆς τέχνης γίνεται δ.π.γίνεται καὶ δχι γιὰ αὐτή. Π είχαν νά παθούν τὸ χρήσια πάνων στὴν Ακρόπολη; Πετρίτα δέ μπορούσε νὰ πάρῃ κανένας απὸ 'κει. Τὸ κάστρο εἶναι τὸ καμάρι τῶν Τούρκων. Καὶ μάλιστα νάν τά δύαστες τὰ δύαστε! Τι άδεια βάχουν τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενώνος έξω ἀπὸ τὴ θέση των:

κάτιο όπ' τὸ ύψος πού τοὺς χρειάζεται; χωριάτιστά πά τὸ μνημεῖο τοῦ οποίου εἶναι μέρη: μακριά ἀπ' τὴν διμοσφάρια τοῦ τόπου των, πού τὰ χρυσώνει καὶ τὰ χωντανεύει! Τεχνίτες πού γκρεμίζει, πού κομματίζει, πού αρπάζει τὰ πρώματα πού λέγει πού τὰ βασιμάδει, είναι τὸ λιγύτερο δεσμῆς. ἀν δέν εἶναι τρελλός.

Και φεύγει καταθυμμένος.

Τῇ στηγμήν εκείνην περνάει ένας 'Αθηναϊς πόπος κρατώντας ἐνώ μικρό δέμα. Χαρετάει τὸ Χότσα πού έχει διποτροπήση τὸ συντροφιά τῶν Τούρκων καὶ συνομιλούσαν μ' ευθύνη. 'Ο Χότσας βλέποντας τὸν Καπούτσιο πού φεύγει τὸν φωνάζει:

— Φραγκοπατέρα, Φραγκοπατέρα!...

— Τί με θέλεις Χότσα;

— Στάσους ἐδώ τώρα πού εἶναι καὶ ο παπᾶς, νά κουβεντίσωμε.

Και τὰ λένε καὶ οι τρεις μὲ εύθυνη.

— Ο Λουτζέρης, πού ἀπ' τὸ θυμό του νιά τη

γιώσασα του Καπούτονού έμεινε λίγα λεπτά άμιλήτος λέει στό Φωβέλ.

— «Άθβας Ξεσβάθ, θών τόν μάθω έγω πώς δέν έχει τό δικαίωμα να βρήση.

— Ιως νά φοδάσι καμμιά μέρα σηκώσης και τό φανάρι του Διογένη πού έχει μέσα τη θιβιλοθήτη του και νά πάρης κι αύτόν μαζί.

— Δέ με πρόσταξαν άκομα γι' αυτό. Λέει ο λουτζέρης γελώντας και φεύγει.

Τότες πλησίασε ο Λογοθέτης και λέει στό Φωβέλ.

— Ασχημή πολι άσχημη έίναι ή θέση μου.— Μουσιού Φωβέλ. Νο είμαι, όρχοντας Αθηναϊός και Υποπρόεδρος της «Αγγλίας».

— Έχεις δίκτο. Μά τέλος δέθη κάπη τίποτας και ήτος; Δέ σου φανείται πώς θά πρέπει ωραρίωτρα νά δειπνή η Βλήφι και τήν άποδοκυμασία του;

— Όχι, δηματμένε μου Φωβέλ, μήτως έχουν αυτά τά βάσσανα μονάχα. Κάβε μέρα κινδυνεύουν νά χδουν την την πούς, τήν περιοδιά τους, τήν ζωή τους... Κάτι ένεργουν στην Βασιλεύουσα μά δεν πιστεύειν νά κατθρώσουν τίποτας;

Και τώρα πού κι αύτοί απότροβιούνται συνοιλάντως, ράχιξειν νά φάνεται ο γάμος της κόρης του Χειλά.

— Ήτον μά παρόδη λιτανεύει ο γάμος τότε κι έξιεις νά τόν περιγράψουμε λγο.

Μπράς πηγαίνει ένας διάκος μέ τα στεφάνια πού τόν κρατάει ένα παιδί. Κι υπέρτερα έρχονται τα λαούμενα: βιολά κι λαούτα, και παιζουν ένα κούπο που τόν λένε «Νιν - Νάνα».

Είναι ένας πολύ ράγης αστός και τόν άκολουθουν τά θήματα των θνητών που μόλις σέρνονται. Υπέρτερα έρχοται ο γαμπρός φορώντας ρούχα όρχοντας. Αθηναϊός: Κρατάει πάντο τό μπρότος όπου γερόντους: «Ακολουθεύει ένα παιδίκι που περπάτη ανάπτων και κρατεί καθέρη χαμπλά μπρός πάντη νύχη, έται πού νά χ' αυτή καρφιμένα διόλεντα μάτια της στόν καθέρη και νά μην κυττάρη ούτε δεξιά, ούτε ζερδά, ούτε έπανω. Τώρα θέλει λοιπόν ή νύχη πού τό κρατών δύο γρηγές, οι σαχημότερες άπ' τής γνωστές τής ισογειωτές».

Υπέρτερα έρχονται οι συγγενείς και οι φίλοι απ' τό διό ποδιάς δημάκοτεν. Μπράς πηγαίνει στό Χειλάς και μερικοί δλαοί όρχονταις και κληρικοί.

Πώς νά περιγράψωμε τώρα τήν τόση ποικιλία πού 'χουν ή φορεσίες των;

«Άς πούμε μονάχα γιά τό στόλιασμα τού κεφαλού πού τήν νύχης.

Απ' τήν ένορακή τους έκκλησι δανειζόντουσαν την «Κορώνα τής Παναγίας».

Είχεν αυτή πέντε φούντες καρφιμένες στό φωτοστέφανο μέ πέντε άνθιμες κλινάρια πάντο μέταλλο. Η φούντες γνήνονταν από φλούδες μετάλλιας και ωλαί σύρματα χρώστων, πού στην παραμύκρητη κίνηση έτρεμευόταν. Η κορώνα αύτή ήτων καρφιμένη πάντων σ' ένα μαρλαράν θελουδένιο γεμάτο χρώματα νομιμάτων, καμμιά φράση και χρυσό. Τό μαρλαράν αύτό ήτων τής φαμίλιας. Ένα χρυσό καψάλι περνώντας κάτι απ' τό σαγόνι έσπατης διότι αύτό τό πράμα.

Τό πρόσωπο τής νύχης ήτων παραμορφωμένο κι δυγνώτιστο.

Στό μετώπο της είχαν κολλήμενα κατασείς ένα χρυσό άστέρι κι απάνω απ' τά φρύδια της δυο σειρές από στατέρακία στο σχήμα τών φρύδων.

Τό στέρεα αύτά τά φτιάγνων με κομματάκια πάντο χρούσατά και χρούσιμωνς.

Στό ένα μάγνουλο της νύχης μ' αύτον τόν τρόπο έξυργαρίζαν τόν ήλιο και από δλαο τό φευγάρι, δλούριον. Και άλλα μέρη τού προσώπου της είχαν κολλήμενα χρυσό σημάδια. Τό πρόσωπο τής αύτό ήτων φτιασιωμένο και κάπαστρο και ροδοκόκκινα τά μάγουλά της, κατακόκκινα

τά χείλια της και τά φρύδια της κατάμαυρα. Κάπου στό πρόσωπο, προπάντων στό σαγόνι, ή στολιστρά τής είχε βαλμένη μάτια έλλα. Μέ γραμμιτες μάύρες της είχαν μεγαλώνει τά μάτια με μαύρο πάλι χρώμα είχαν δινωμάνει τά τονιώντα και τή σκάτη τών ματιών.

Τό μαλλά ήτων χωρισμένες σέ διο πλεξίδες πλάγιες, άνακτασμένες μέ νήματα χροι. Στά μπροστινό μαλλά ήτων κομψέμες ή σημερινές φλέμειες — τότες τής έλεγαν καυκιούλα.

Πίσω τό μαλλά ήτων πλεγμένα σέ σαράντα φιλές πλεξίδες που έπεφταν και γέμειαν τήν ώμωπλατη.

— Απ' τ' άφτια της κρεμότουσαν δυο πολι μεγάλα σκουλαρίκια.

Η λιτανεία, άφοι πέρασε σιγά-σιγά. Έφτασε στό ποτί το υαμπού πού ήτων κοντά στήν Αγορά. Τότον φανερώνεται δάντ τήν ήχο τής μουσικής, ένα πάντοιο ταύτισμα φιλέωντας την άρχην της ζωής.

— Απ' τά μάρμαρα χωρὶς τή γνώμη τους! Σήν αρχή πουδίστηκε στό πάτωμα του Κάτστρου, χωρὶς νά έρουν τι μεγάλη πετρά τους περιμένει ωραν τήν ώρα απ' τόν Πασάδ πού πράτη αυτούς βά στρωμάτη. Ακούεις έκει. ουσί λέει ο Άλλος δημάκος, έργανον οι Αρχόντες έρει σημερινά τό ποτί.

Τήν ώρα πού περνά ό γάμος ή κίνηση της άγοράς δηλογυνείται κάπτες, έξακολουθούν δυώς ή κουβέντες και τά πατέραπετας κάπους κάπου.

Οι τρεις δημάκοι που έπεισαν τό θεόν: ο Χαράκης, ο Δημάκης, και ο Παπάς μας, μιλάνε γιά τό ζήτημα πού τούς είπεν ο Χότσας.

Γάι μήν την φύγουν μάλιστα τούς κρατεῖ και τούς δινέι διά τά χέρια.

— Τώρα πούς έχω και τούς δινέι διά τά ρωπήσια στόν παρά τό διαδρόμο κι κανέναν ήρωαν οι Εγγέλοι, έρει στό πάτωμα και τους τραβούν τόν παρά τό διαδρόμος κι στό Σαρδάρης κ' οι φίλοι τους οι Αγάδες, ήταν δια καλαμημένα. Τώρα μουρμυρίζουν, γιατί τά δώρα και τόν παρά τά πάτην μονάχα τό Βόιθοδας — κάτι διαπολούγεται κι ο Άρπατος κοντά τούς πρώτους της Εγγέλων!

— Κι ότι έγινεν! Κι ότι τό Κάτστρο κι διάς νά τά κατεβάζουν! είναι ντροπή, είναι προσβολή! Οι πατέρωργακοι πάλι βρίσολγανονται σαν συματεύουν τόν, γιατί νά τά πάτην έναν κι διάς ο δλάος. Κι στό Φραγκοπάτερας στή πετσί με καπί τό πάτην Πόλη και τού κακοφάνησε. Ξά, χά, χά. Οι Αρχόντες ότι τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστα — κι ο δεσπότης τους είναι ένα και αυτός μέ τόν Εγγέλος και τήριας τά πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους. Τούς πωρίνουν, δλέπεις, τό ειδομάτη τους, και τήν εμπάτη τους, πουδί σεράνεις, έρει γιανένας τόν πάτην έρει στό μέρος τους πωρολόγωνται τά μολύβρα μάν παδία τους.

— Με ο Λογοθέτης έναιε ένα μέ τόν Εγγέλων — κόνσολας τους μαλίστ

νά πάτη στήν Πόλη:

· 'Η ώρα δικας προχωρώσεις κι' ο Μιχαήλ δέ φαινόταν.

Όπου κι' ἀν : γιαν, όποιοι κι δε ράψτων, παντού διώρεια λόγια, παντού βουδές καρδιαίς. Άλλοι πάλι είχαν κρυφή κι άλλοι είχαν φύγη.

Ο πατέρας του Μιχαήλ έβρηνονες. 'Η μητέρα του κατέπιε άνωθεν.

Χωρὶς να ωρίησε λοιπόν κανέναν ή Καρύδι, χωρὶς να οκεφτή κάνει πηγαίνει και γιατί πηγαίνει έξω, οκεπάστηκε σάν Τούρκοςα κ' έρυγε κρυφό δέ το σπίτι.

Ο θύρωδος που δικούο' ή Καρύδι δέν ήτον της φαντασίας της. Κάποιος πλησιάζει πρός τα χαλάσματα, κι' αύτος είναι ο Μαρέν. Πηδά από χαλάσμα σε χαλάσμα και μονογούει:

— Μπρέ! την θυμάμε ακόμα έκεινη τη νύχτα. Έκει στα χαλάσματα ούτα, ήμουν έγω. Έκει ήτον το μαρωμένον κοριτσί της Βασιλοπούλας του Κάστρου. Εκεί είδε τον Μιχαήλ που πήγαινε στο απίτι του την άρχοντοπούλα της Τζάμας.

Αξέφωνα όγναντει μές στα χαλάσματα και πετιέται πιον προμαγένος.

Την τραβά από την πάσσα της. Η Καρύδι την άπουσέψει με θυμό:

— Νίκι κοτάς νά πιστάς τό χέρι μιάς Χανούμη;

— Α', θώ είσαι θέλης σήμα. Πούλι είσαι;

— Οποιο κι έναιμα, ο Άγιος μου θά σε συνηρίση αύριο.

— Άγιας πού τέτοιαν ώρα δρικεται ή γυνάκια του άνου δεν δέ το χαρέμι, δέ μου φαινεται νά είναι σούλιτικος.

— Ακούεται διλαγμούς. Ο Μαρέν προσέχει άκουει άπο πού ή θυμή και δειπνει στην Καρύδι.

— Άα... τώρα νά ίδιομε πάις άναν τά εμπλέκουμε κυρά-Χανούμ. Ποιον θά πρωτοκυνηγήση ο Άγιος σου.

Η Καρύδι απεύδει νά φύγη. Ο Μαρέν πήλ άκουσει και τήλε έλεγε:

— Δεν είναι έσεινα Χανούμ τά ποδαράκια σου για τρέμιο. Κι αύτοι μάς έστασαν κι ήλας. 'Ας δε γλυτώνω και υπέρτα ποτεύων, πώς δέ δε είσαι πιά μαζί μου έτσι δημάρι.

Την άρπαξει, την σηκώνει φωτά στην άγκαλά του και φεύγει.

Την ίδια στιγμή, από διάστημα παραχώρησε έρχονται προς τό μέρος αύτού Τουρκαλάνων, τους οδηγεί ο Μποσταντής που κρατεί στό χέρι του οκνή κι φύρωμα, κι πρωχεύει πρός τό μέρος που έφυγε ο Μαρέν.

Αν' άλλα μεριγιά έρχεται ο Τουρκαλάνος άδωναστικός. Το κλαδούσσων στρατεύει πού μεταφέρουν ακεπαντό το πάτωμα του Μιχαήλ.

— Εδώ, εδώ, καλέ είναι. Πετάστε τον χώμα και φύγετε. Νά μή σας πάρη το μάτι μου μέσα στη χώρα.

Οι στρατιώτες φέρνουν τό πάτωμα πλακίτων χώμα. Έκει πού τό πέτασαν, έπειτα νά είναι ή θέση που ήτην ριγμένον δλότε τό γαμάλια της Καρύδας.

Οι στρατιώτες φεύγουν. Ακούεται και πάλι θυρόβιος. Είναι ο Μποσταντής που έρχεται κρατώντας δέ το οθέρκο τόν Μαρέν. Κοντά του περπατάει η Καρύδι σκηνοπαιόνη πάντοτε. Οι στρατιώτες έρχονται πίσω. Ο Μποσταντής φωνάζει στόν διεμάθητο.

— Έλα Αγά, νά ίδης τί σου φέρνων. Αύτος έδω δέ πολλάραπος, μέ όλα τού τά χάλια. είχε στην άγκαλι το αυτή την Χανούμ. Κ' έπειτα σά δαιμονιμένος. Τού λέω νά μω μή ποιά είναι και πού την τάκε και δε βέλει να μω τη.

Τός ζουλας άναγκαστός τον νά γονατίσει και τον χτυπά με τό οκνή.

— Μίλα λοιπόν και ο' έφαγα. Ποιά είναι ή Χανούμ;

— Μά τόν 'Αλλάχ, δεν έδρω ποιά είναι.

Ο Μποσταντής, μέ τη μεσολάθηση του άδωναστικού τόν φέρνει:

— Η Καρύδι προχωρει λιγό τότε για νά συναντηθεί την Αραπίνα και βλέπει τό πάτωμα του Μι-

χαρά.

— Α! αύτός είναι! αύτός είναι!...

Ο άδωναστικός προχωρει πρός την Καρύδι και τραβά το σκηνόπαυλο της.

— Όλοι ζηνύουν τότες και τά χάνουν απ' την ώμορφη της, έναν ή Μαρέν κραυγάζει:

— Ή αρραβωναστική του Μιχαήλ!...

— Ο Μποσταντής καταχαρούμενος φωνάζει τότε:

— Δόξα νάχη ή 'Αλλάχ! τυχέρο μες ήτανε κι αύτός που έπαθε έδην ή θάνατον τόπο.

— Η Καρύδι φεύγει ορμητική και πλησιάζει πρός την πάτη του Μιχαήλ. Γονατίζει και κλαίει. Ο άδωναστικός προχωρει πρός αυτήν.

— Ελά, σηκώ. Δέν έχουμε καιρό για κλάψεις. Πάμε.

Τη σηκώνει, η Καρύδι όμως άγριευμένη τού φωνάζει:

— Εσύ τόν σκότωσες!

— Δέν είναι αυτή η δουλειά μου Κυρά. Ο Μποσταντής από δω.

— Η Καρύδι ρίχνονται πρός αύτον ματιά μίσους, φωνάζει «Αυτός είναι»:

— Και ο διωματικός της άπαντα:

— Ναι, αυτός είναι, για νά έχεμερεύει τούς δάντρες και κι' αρπάζει την γυναίκας, φρού τη δέση σε καλά και κατί της κλείσι και τό στόμα, γιατί δύναμη δεν έχεται, για μίαν άλλη πότης. Σέ νεάνως δέ δε χρειαστούν αυτά, γιατί είσαι έδεινη πηγή και τυχέρη γυναίκα και μεγαλύ ου καρδιά και ευχάριστη δόθρης μαζί μου άμα δεδήποτε πός η Πασσάδης; σέ θέλει για το χαρέμι του.

— Ο Πασσάδης κανένα δικιάωμα δέν έχει στην Αθήνα, σύτε νά προστάθη μπορει νά πάσσουν άνθρωπον.

Συζηνώνει πά στον Μποσταντή, μιλώντας μαζί τη μαυτική. Τότε δρίσκει την εύκαρπη ή Μαρέν κατά πάντα στην Καρύδι.

— Μή λυπάσαι, δατέρι μου. Δέ θά περάσθη σχηματικά. Μή φρούσας. Τώρα που μέχαρισα διοιδάσσως σταν Πασσάδη δέ κατά πάντα σου θέτω στην ουπή σημαντήση. Θώ μ' ανοίξεις την καρδιά σου, δέ σ' ανοίξει τη δική μου... Πρόσταση με ο.π.θέλεις... Πονέσαι με...

— Βοηθός με νά φύγω και τό θιδις μας είναι δικό σου.

— Τώρα δέν μπορω. Που φεύγει από καντά σου δέ γενιταρος και ο μόγιας ο Μποσταντής! Τό θέλεις νά ίδης το κεφάλι μου νά κατακρύψη χώμα σάν το καρπούνι. Μέ τόν καρό σύπουρχομάς κάτι νά γίνη.

— Μέ τόν καρό... λέγει η Καρύδι και πιάνει τά χέρια της πλειουμένη.

Προχωρει τότε πρός αυτήν ο Μποσταντής αφού πρώτα φωνάζει στο Μαρέν. «τραβήσου» υπέρτα λέει στην Καρύδι.

— Εμπρός λοιπόν! δεν μπορούμε νά περιμένωμε περισσότερο.

— Στάσου! φωνάζει η Καρύδι όμως άγριευμένη. Συλλογίσου πως δέ λιγή ώρα πάξει γυναίκα τού Πασσάδη και ώρα πρώτη χάρη δέν τού ξήπηται το καρπούνι!

— Ο Μαρέν κουνεί μέ χαιρακάνιαν τό κεφάλι του και λέει χαρούμεντας:

— Τώρα τάμπλεξες ξασθί...

— Η Καρύδι όλαξε εύτις ακέψι και λέει απόντων την παρακλήσεική παρακλήσεική:

— Δέ θά μ φήσης νάν τον φιλώσαν άλλη μιά φορά.

— Δίκηρο, δίκηρο, λέγει σιγά-σιγά ο Μαρέν.

— Ο διωματικός κουνεί το κεφάλι του συμφωνώντας και ο Μποσταντής πειθεῖται.

— Ας είναι, άλλα γρήγορα.

— Πάντα τώρα λίγο πάσι άλλο. Η Καρύδι γονατίσει, φιλει τόν Μιχαήλ. θρηνει και πάτηγειται το μοιρολόπιο τού:

— Τής πίκαρε τό άπιστο νέρο, τού Χάρου τό ποτάμι, κάπως στον 'Άδην άνασθρει, στο φλογισμένον τόπο.

Ποτίζει δέντρα ανήλιαστα, κοτακάμενους κή-

πους τά δάκρυα μου τά θλιβερά τό συχνοκυματίζουν.

Τό λέγουν δρύσιασί, κι' άλλημανοιν τόν κόδαμον

πίνουν ή μάννες ή γλυκές κι' άλλημανοιν τά τέκνα.

τέτοιο νερό νά μην τό πικάς, και μ' άπαλημονήσης...»

— Τι ν' άπειν ή Καρύδι. Τήν έβαθημεν άρα γε ο Μαρέν ου γύρει;

— Σ' αυτά μοι παπάντα ού βρύλος.

— Η Καρύδι όμως τελείωσε τό μορμολί της, κάπι θυμητήκε. Τά μάτια της δαρτσαναν δέρμα φέτη!

— Ζωχέγγινε τόν κόρφο τού Μιχαήλ, και ώ ευτυχία της! δρίσκει μέσα σ' αύτόν, κατά την υπόσχεση που της είχε δούμενη, κρυμμένο τό μαννάδη της:

— 'Εδο είναι! φωνάζει. Τά παρνει τούλινεμ' όπως ήταν στο χέρι της και σηκώνεται δυνατή και περήφανη. Τήν πλησιάζουν στο Υπόκριτο της Ουάρκι.

— Δέ από φοβάμαι!

— Ο Μποσταντής προχωρει τότε νά την πάσση. Τώρα τρέχει πρός τά πάνω, ζεδηπλώνει διαστική και την ινασει το μαγανάδη της.

— Μία φωτά χρυσή, σάν τη φλόγη της άφανας. ύψωνεται μπρός τους τότε, και η Καρύδι χάνεται.

1. Ετοι μέλαν τότε την Κωνσταντινούπολη.

2. Ετοι μέλαν τότε τόν Πειραιά.

Σημειώσεις

1) Στά 1799 άρχιζει ή άφιρεσε τάν μαρμάρων από τον Ακρόπολη. Η 'Άθηνα συγκλονίζεται από τό γεγονός, πράγμα που φύλασσε καθώρα και στις παρτυρίες τών έτων περηφύτων τής έποχης (Α.χ. Doodwell Ed., A classical and topographical tour through Greece during the years 1801, 1805, 1806 Vol-1, 352 London 1819 και Douglas F.S.N., An Essay on certain points of resemblance between the Ancient and Modern Greek, London 1813).

Η δημητρήση τού θρίνου τάν Καρύδιων για τήν άδελφή τους που έχασαν στον οδηγό Dupre (Voyage à Athènes et à Constantinople... Paris 1825), έκφρασε καθώρα άλλην ιδεών δοσίας, που οι πρίες της ίων θρίνουσαν στο μιθωλογικό πρώτον τής Μέδωνας. Ως αντίστοιχη δυτική έχουμε τήν ίδεα τού μποντούν.

2) Για τό Λέστων τού 'Υμηττού, Α.χ.. μάς λέει ο Καμπούργουλον: «... κατά τήν σχετική παρόδη στον τόν έμαρμάρων σεν ή αγιος Ιωνίδας». Ας οπιμεσουσαν δέ πώ πι ίδεα τού μαρμάρων τους απότελει καθώρα άλλην ιδεών δοσίας, που οι πρίες της ίων θρίνουσαν στο μιθωλογικό πρώτον τής Μέδωνας. Ως αντίστοιχη δυτική έχουμε τήν ίδεα τού μποντούν.

3) Το 'Το μαγανδή' (1924) και 'Η μαρμάρεμη Βασιλοπούλα' (1915) είναι διαφορετικοί τίτλοι που πίνεις δέ καμπούργουλον στο ίδιο παραμύθι διόπισταν τού ίδιου θρίνου σε δύο συλλογές διηγήματάν του. Η νεράδια τού Κάστρου (1925) είναι τό ίδιο έργο σε θεατρική μορφή. Παλίκτη στην Αθήνα το 1894 στο θέατρο Τόσχα και είναι τό πρώτο έργο που άνεβαστηκε στην τάτε καθομίλουμενη.

4) Το 'Ερεχθειο, σύνθετο λατρευτικό οικοδόμημα, χτίζεται στη διάρκεια τού Πελοποννησιακού Πολέμου στην περίοδο 420-406 π.Χ. Οι Αθηναίοι έχουν κάθε λόγο νά υπενθυμίζουν και τόν προδοτικό ρόλο τών Καρυών τής Πειολαντήνου.